

NAŠE HLASY

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY—NEZÁVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

Saturday May 5, 1962.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash. No. 19, (266) Vol. VIII.

JARO VĚDY A UMĚNÍ

Dr. Jiří Škvor,

kulturní ref. ČSNS v Kanadě

V našem zahraničním putování nebylo dosud mnoho důvodů k upřímné radosti nad dobrým dílem, jež se podařilo. Snad bylo třeba dlouhé řady let neplodných a hubených, trídění duchů i mlácení prázdné slámy, aby vypadlo několik zrnek poetických a ryzič. První sjezd Společnosti pro vědy a umění, který se konal o Velikonocích ve Washingtoně, byl bezesporu takovým poetickým zrnkem. Byla to radostná přehlídka nehluché a trpělivé práce českých a slovenských vědeckých a uměleckých pracovníků v zahraničí, kteří se hlásí k tradici demokratického Československa, k tradici, již chtějí zúšlechtit a obohatit novými vědeckými a uměleckými výboji.

Sjezd rozptýlil poslední nejistoty, obavy a někdy i zlomyslné předpovědi, že jde "zas o nějakou politickou náhražku". I ti nejopatrnější skeptikové, kteří byli přítomni důstojnému průběhu valného zasedání, nebo kdož naslouchali nesmírně hodnotným a poučným přednáškám, musili nakonec uvěřit, že "Společnosti pro vědy a umění" jejím vedoucím pracovníkům v ústředí i v pracovních skupinách, nešlo, nejde a troufám si tvrdit: ani nepůjde - o nějaké pomyslné stranické-politické cíle. Snad by bylo třeba řady bludných let, aby bylo možno soustředit skutečně tvorivé síly českého a slovenského živilu v zahraničí k posílení práce.

Kdybych měl odpovědět na otázku, co považuji za zjev nejradostnější, řekl bych bez váhání, že manifestační a aktivní účast mladé vědecké a umělecké generace. První sjezd SVU byl sjezdem uměleckého a vědeckého mládež. Byl pádnou odpovědí těm, kdož nad mladou generací "lámali hůl", kdož se po ní často marně ohlíželi v našich krajských i jiných organizacích.

Na washingtonském sjezdu se zástupci mladé generace představili a učinili tak způsobem stejně skromným jako přesvědčujícím. "Hleďte, jako by říkali: "musili jsme nejprve splnit závazky, uzavřené v uprchlických táborech. Pracovali jsme v továrnách, na polích, v dolech a po večerech jsme studovali. Poučili jsme se z nevyčerpatelných studijních vědomí a Musy a dnes můžeme z jejich darů sami rozdávat". Bylo to představení stejně pokorné jako krásné.

Druhým stejně potěšitelnou skutečností byl ohlas, jaký první sjezd SVU zanechal v těch, kdož sami skromně upozorňovali - "nejsou ani umělci ani vědci". Byť přispívali členem SVU není o nic menší zásluhou než pracovat v laboratoři, malovat obrazy nebo psát básničky.

Je v duchu naší kulturní tradice, že se nikdy neobešla bez mecenášů. A protože jsme mnoho skutečně zámožných mecenášů neměli, náš osvětový život musel vždy počítat s každým grejčákem a s každou korunkou... Pomůžete-li svým příspěvkem nebo svým členstvím k vydání několika dobrých knížek, k uspořádání vystav výtvarného umění nebo koncertů, pomůžete dobré věci.

Ohlas, jaký první sjezd SVU vyvolal právě u těch, kdož "nejsou umělci ani vědci", byl patrně nejradostnějším slibem i dokladem, že česká a slovenská větev v zahraničí není lhostejnou tam, kde jde o pomoc dobrému dílu.

UZNÁNÍ ČSNS JELINKOVÝM

Předání uznání ČSNS v Kanadě jež bylo plánováno na 6 května v Ottawě bude provedeno během hlavního sletového dne 20. května odpoledne, v Ball-Park, Exhibition Grounds, v Torontě.

"Fellow travelers" pro svou ideologii, získávají prameny dolarů, připravovat půdu pro rudou špičatou síť atd. Prostě činnost útvaru je součástí studené války proti svobodnému světu. Uvědomte si toto všichni krajané, kteří byste z nevědomosti chtěli útvaru ulehčit práci nebo přijímat jeho péči!

ZVRÁCENÁ LOGIKA SSSR

Ivo Ducháček

Sovětská delegace v Ženevě přišla a nedávno s návrhem, aby se uzavřela mezinárodní smlouva o zákazu válečné propagandy a šíření válečné psychosy.

To je podobně zvrácená logika jako ta, která tvrdí, že válečné napětí je následkem zbrojení, zatímco opak je pravda: zbrojení je následkem nedůvěry a napětí.

Podobně jak chur začít válku nebo strach z války přiměly národy k tomu, aby zbrojily, tak také chur začít válku nebo strach z války mají národy k tomu, aby o válce veřejně mluvily. Ruský návrh na zákaz válečné propagandy je kombinován s návrhem, aby bylo zakázáno užívat vojenské moc i proti národům, které se daly cestou národního osvobození a boje proti kolonialismu.

Na první pohled je vidět, o jak podvodný trik tu Rusům jde. Není snad ani potřeba dodávat, že právě tento návrh na zákaz propagandy a na zákaz vojenského odporu proti národně osvobodeneckým hnutím podal Valerian Zorin.

Podívejme se na tuto novou sovětskou demagogii zblízka. Komunisti vydávají sovětský návrh za cenný příspěvek k problému odzbrojení. Je to zase typický příklad programu, s jehož všeobecným cílem, aby národy měly svobodu a aby na sebe vzájemně nešvaly - je možno souhlasit. Kdo je proti národnímu sebeurčení? Kdo je pro válečnou hysterii? Zjistěte nikdo!

Problém je, co tím vším Sovětský Svaz myslí. Představme si to trochu konkrétněji. Kdyby národy podepsaly dohodu o zastavení válečné propagandy a válečné psychosy, kdo by objektivně určil, kde končí objektivní psaní nebo mluvení o nebezpečí války a kde začíná válečné štvání?

Když Lenin napsal, že válka s kapitalismem je nevyhnutelná, je to válečné štvání nebo ne? Je-li to válečné štvání, pak by ovšem v důsledku mezinárodní dohody, jak ji navrhl Zorin, musela sovětská vláda zakázat všechny Leninovy spisy. A ovšem Chruščov, který prohlásil, že válka mezi kapitalismem a socialismem už není sice fatálně nevyhnutelná, ale že za to národně osvobodovací války jsou nejenom války nutné a nevyhnutelné, ale války svaté, spravedlivé, a chvalitebné. Že prý každý komunista bez výhrad a ze všech sil takové války musí podporovat. Jestli tohle není šíření válečné psychosy a válečné štvání, tak nevíme.

Proti tomu by se podle Zorina dopouštěl válečného štvání ten, kdo by odsuzoval oprávněnost sovětské podpory takové války, která by byla v Moskvě prohlášena za svatou a spravedlivou.

Tak by se na příklad dopustil asi zločin válečného štvání ten, kdo by odsuzoval sovětský vojenský zásah proti maďarské lidové

armádě v Praze jako nejlepším studentem je vyznamenán. Mezi nimi čes. komunistický režim odsuzuje gen. Vlčka ve velkém jihočeském procesu k trestu smrti - v červnu 1949. Gen. Vlček zůstal v exilu věřen legionářským zásadám, s celou rodinou pokud síly stačí, pracuje na poli nám všem společném: k osvobození Československa z komunistické poroby. Za jeho minulou a současnou práci při dovršení "65" let mu ze srdce děkujeme a přejeme mu hodně zdraví a sil ke splnění cíle: vůli němuž odešel do exilu: svo. bodné a nezávislé Československo!

Ota Hora.

a národní revoluci v roce 1956. Národní sebeurčení, které je namířeno proti západu, je příspěvkem k míru. Národní sebeurčení, které je uplatněno proti Rusku, je naopak zločinem válečného štvání. To je etn pověstný ruský dvojitý metr na války a na národní sebeurčení, který by Zorin chtěl teď vtělit do mezinárodní dohody a prohlásit to všechno za příspěvek k mezinárodnímu míru a odzbrojení.

Psál o tom John McCloy, bývalý hlavní poradce prezidenta Kennedyho pro otázky odzbrojení ve studii, kterou otisklo dubnové číslo čtvrtletníku Foreign Affairs. John McCloy píše doslova toto: "Máme-li podstatněji postoupit na cestě směrem k odzbrojení, Sovětský svaz a komunisti vůbec musí začít tím, že se vzdají svého

nebezpečného rozlišování mezi tak zvanou spravedlivou válkou (to je taková, která se jim hodí) a válkou nespravedlivou (to je taková, která se jim nehodí). Není možné po Americe žádat, aby se vzdala práva na obranu, pokud komunisti vyřazují některé druhy konfliktů z rámce mezinárodního řešení. Jak je možno očekávat, píše dále John McCloy, že se Amerika dohodne s národem, jehož vůdci prohlašují, že Amerika se řítí do neodvratné záhuby a otevřeně k tomu dodávají, že se ze všech sil přičiní o to, aby se americká záhuba uspišila. Potud citát.

Komunistická teorie propagandy - řeči a spisy soustavně prohlašují nutnost záhuby západního světa. Jak tohle uvést v soulad se Zorinovým návrhem na zákaz

TŘI HLASY O SJEZDU SVU

Václav Hlavatý:

Odstupující předseda SVU prof. Co řekl o sjezdu SVU ve Washin

Všechno předčilo naše očekávání. Zvláště pomyslím-li na to, jak jsme začínali bez prostředků a jen s hrstkou pracovníků. Velkou odměnou za naše úsilí bylo prohlášením banketě zástupce Poláků. Při vši své dlouhé exilové tradici a lepších prostředcích finančních musí k nám přijít učít se úspěšné organizaci. Tedy ještě jednou: sjezd splnil mé očekávání sto procentně. Jeho organizace je především zásluhou tajemníka Němce a nastupující mladé generace spolupracovníků. Jsem rád, že se nám podařilo získat hodně mladých lidí. Sjezd měl pak zvláštní význam, že tu mohlo být navázáno mnoho osobních známostí. Pouhá jména se stala nyní skutečností. Přednášky prosloužily u příležitosti sjezdu byly hodnotné a mnohé debaty pokračovaly ještě na chodbách.

Prof. J.M. Skřivánek

Prof. J.M. Skřivánek z Texasu je příslušníkem již čtvrté krajské generace v Americe. Jeho čeština je znamenitá. Při otázce, do jaké míry sjezd SVU splnil jeho očekávání, prof. Skřivánek se po někd pozastavil a řekl, že do velké míry jej do Washingtonu vedly sobecké zájmy. Ale my se radujeme z jeho sobeckých zájmů. Pan profesor měl totiž na mysli především problémy češtiny a jejího vyučování ve státě Texasu.

Prof. V.E. Andič

Profesor V.E. Andič z Pittsburgu vidí úspěch sjezdu už v holém faktu, že se tento sjezd mohl uskutečnit. Tím radostněji byly pro něho výsledky jak sjezdových jednání tak odborných přednášek. Ukázalo se, že máme značný počet schopných lidí v tolika různých oborech a to starších, již uznávaných, i mladších. Je jen přirozené, že při sjezdu, který je prvním toho druhu, došlo k některým nedoplněním. Ale nyní máme zkušenost, jak se jich budeme moci přistě vyvarovat. Nezákladnějším poznatkem je okolnost, že se ukázala plná oprávněnost pořádání sjezdu čsl. kulturních pracovníků na tomto kontinentě. Jiný přínos sjezdu je správná informace americké veřejnosti o pravém stavu čsl. kultury a vědy, jejichž obraz je komunisty tak znetvořen.

PODEZŘELÁ PÉČE PRAŽSKÝCH KOMUNISTŮ O KRAJANY V CIZINĚ

Krajané českého a slovenského původu v zahraničí se mají na co těšit. "Československý svět" z 8. března oznámil, že "28. února se konalo v Praze zasedání představenstva a výboru Československého ústavu zahraničního, které pojednalo o dosavadní péči o krajané žijící v zahraničí i o perspektivách pro příští období činnosti. Kulturní činnost ústavu se v minulém roce zdárně rozvíjela a - jak píše citovaný časopis - na pomoc krajanům organizacím v zahraničí byla zaslána řada kulturních materiálů, zvláště knih, gramofonových desek, filmů, výstavek, publikací a byl vydáván pravidelně týdeník 'Československý svět' a bulletin 'Domov'."

"V uplynulém roce navštívilo podle této zprávy Československo okolo 10.000 krajanů ze zahraničí. ... také mnoho desítek krajanů dětí z Rakouska, Francie, Belgie a Kanady." Režim vede i čs. umělecké soubory na zájezdech v cizině k tomu, aby udržo-

valy styky s krajanem, a dokonce pro krajanem v Rakousku pořádá divadelní představení a besedy pro krajanem v Austrálii. "Je třeba neustále prohlubovat péči o krajanem v zahraničí a zaměřit se i na ty občany českého a slovenského původu, kteří již neovládají jazyk svých otců, ale mají i nadále citový vztah k naší vlasti. ... Velká pozornost bude věnována i ostatní kulturní pomoci krajanům organizacím, ať už v zaslání knih a publikací, filmů, gramofonových desek, nebo jinými formami. ... Časopis 'Československý svět' bude neustále zlepšován. ... aby krajanem v cizině poskytoval dokonalý obraz života v naší vlasti", uvádí zpráva závěrem.

K tomu je ovšem třeba dodat, že zpráva přirozeně neuvádí, že úlohu komunistického čs. ústavu zahraničního jsou ještě jiné. Pomocí své tiskové a jiné propagandy má rozlépávat krajanů život ve svobodném světě, získávat

Member of:
DIRECTED BY EDITORIAL BOARD
Published weekly by "Our Voices" Publishing Co., 1555 Queen St. W., Toronto. - LE 6-2135
Printed by Litera Printing Co., Toronto
Subscription: Canada \$ 4.00, all other Countries: \$ 5.00

ČS. LEGIONÁŘ

GEN. V. VLČEK "65,"

S radostí se ujímám pera, abych napsal, že náš milý, vždy optimistický, usměvavý, nesmírně skromný, avšak vroucně zamilovaný vlastenc, čs. legionář, generál Václav Vlček, dožívá se v Montrealu, v Kanadě, šedesátých pátých narozenin. Exulant, který je nezmarný ve víře, že jeho rodná země bude opět svobodná. Václav Vlček, věrný vyznavač Masarykových ideálů humanity, oddaný spolupracovník prezidenta Beneše, zejména za doby druhé světové války, spolu se svou ženou neúnavný pracovník v exilovém a krajském životě, získal si pro své cenné osobní vlastnosti lásku všech, kteří s ním spolupracovali a kteří ho poznali jako člověka zlatého srdce.

Václav Vlček se narodil 9. května 1897 v Uhliřských Janovicích, studoval vyšší reálné gymnasium v Litomyšli a Domažlicích, kde také maturoval. V první světové válce, hned po naručení, přeběhl v r. 1916 k Rusům, vstoupil do čs. legii, zúčastnil se bojů od útupu z Ukrajiny až po sibiřské tažení, spojeného s boji proti bolševikům. Do vlasti se vrátil v roce 1920, kde se stal pobočníkem velitele 1. pluku, pluk. Kutlvašra. V r. 1923 odešel na Slovensko k horským jednotkám, v Košicích se stává učitelem a velitelem důstojnické školy. V roce 1927 povolán na Vysokou válečnou školu na tříleté školení na důstojníka gen. štábu. Po absolvování byl přidělen do operačního oddělení, kde pracuje až do roku 1937, kdy je na rok odeslán do Francie, odkud se vrací až po Mnichovu a jmenován profesorem na Vysoké válečné škole.

Po nacistickém vpádu připouje se k vojenské ilegální skupině, v červenci 1939 uniká přes Polsko do Francie, kde byl pověřen gen. Ingrem přípravou k obnovení čs. armády na půdě Francie. Po pádu Francie dostává se na neutrální loď pod egyptskou vlajkou do Anglie. V Londýně byl přidělen k min. zahraničí, aby řídil vojenskou propagandu, později přidělen do štábu čs. hlav. velitele, kde vedl věci operační. Tato činnost nezůstala nacistům utajena, došlo k pronásledování celé rodiny, zatčení i dětí, starší syn po půlročním věznění utrýán, manželka se skrývala, avšak dopadena a vězněna spolu s Dr. Miladou Horákovou a M. Krajínovou.

Za války v Londýně napsal pod krycím jménem "podplukovník gšt. Václav Vuk" knihu "Proti přelisku", kapitoly z československých vojenských osudů od Mnichova po la Manche. Vydal týdeník "Československý" v Londýně v roce 1942. V úvodu gen. Vlček píše: "Vylíčení čs. vojenských osudů v období tří tragických let 1938 - 1940 jsem nazval PROTI PŘELISKU". Není v tom nadšázka. Českoslováci měli proti sobě přesilu po tato celá tři léta. V době největší síly zastali osamocení a mimo silnějšího nepřítele s jeho satelity se postavilo proti nim i mínění spojenců."

Po skončení války, povolán do Prahy opět do štábu jako přednost operačního oddělení. V r. 1946 jmenován velitelem divise v Českých Budějovicích, kterou postupně "odkomunistoval" za to byl gen. Svobodu přeložen do Banské Bystrice jako velitel armádního sboru. 1. prosince 1947. Po komunistickém puči vydán zatýkáč na něho i jeho manželku. 30. září 1948 překročuje hranice a v Německu setrval 14 měsíců v uprchlickém táboře. V prosinci 1949 přichází do Kanady, usazuje se v Montrealu, kde se hned zúčastnil jako exulant krajského života s celou rodinou. Syn Zbyněk získává diplom B. Sc. na Sir Willi-

SVĚTOVÍ MISTŘI KRASOBRUSLENÍ OTTO A MARIA JELINKOVÍ SE ÚČATNÍ IV. SLETU KANADSKÉHO SOKOLA 20. KVĚTNA 1962, V BALL-PARK,

EXHIBITION GROUNDS, V TORONTĚ

KOMUNISM UČÍ NEUTRÁLY STŘÍZLIVOSTI

Zdeněk Šelep

Do Spojených států přijel na státní návštěvu iránský šach, Mennen Williams, vysoký úředník amerického ministerstva zahraničí, odejel na cestu deseti africkými státy. A současně se oznamuje z Peking, že do Afriky se také vydal ministerský předseda komunistické Číny Čuenlaj.

Za každou z těchto tří cest je nepochybně silný politický motiv. Za všemi je nezastíraný a nepopíratelný fakt, že méně vyvinuté a neutrální země jsou jednou z hlavních nesmírně širokých front světového konfliktu a také jedním z terčů studené války.

Ale tato charakteristika je příliš obecná, než aby současně deformovala skutečný vývoj. O dvě věci jde především: jak si v méně vyvinutých a neutrálních zemích politicky stojí západ, a jak komunistický svět. A jaké cíle v těchto oblastech každá z obou stran sleduje.

Iran sám je poněkud vyjimečným případem. Je sice méně vyvinutou zemí, ale nepatří mezi neutrály. Ne pouze proto, že je členským státem západního obranného systému na evropsko-asijském pomezí. Iran byl zbaven možnosti radit se do neutrálního tábora také svou zeměpisnou polohou a svou poválečnou historií. Jeho hranice se Sovětským svazem je dlouhá patnáct set kilometrů, a zejména po válce to byla nanejvýš neklidná hranice, když silné jednotky Rudé armády se za ni mi, kam je zanesla válka. Iránský nechtěl vrátit z iránského území konflikt se Sovětským svazem se tehdy dostal jako jeden z prvních velkých případů před Bezpečnostní radou Spojených národů. Moskva nakonec byla nucena ustoupit a svá vojska stáhnout. Ale dvě věci z této epizody zůstaly. Jednak dnešní politická orientace iránské vlády. Šach Reza Pahlavi dnes ve Washingtonu jedná kromě jiných věcí také o tom, jak s americkou pomocí posílit obranu země. A za druhé je iránsko-sovětský konflikt dodnes připomínkou jiným slabším zemím, jaké jsou konečné cíle komunistické politiky, která jednou použije Rudé armády jindy jiných prostředků. Africká cesta Mennena Williamsa deseti africkými státy a připravovaný zájezd Čuenlaje se přímo dotýká těchto základních problémů na mnohem širší škále.

V poslední době se začal projevovat nápadný rozdíl v africkém a asijském postoji k západu a ke komunistickému světu. Neutrální země v obou světadílech stále ještě mají mnoho výhrad a nejednou mnoho kritiky namířené proti západu, ale je to v podstatě kritika motivovaná minulostí kolonialismu. Proti dnešnímu západnímu postoji k zemím obou světadílů se ozývá stále méně a méně hlasů, a i pak jsou většinou mířeny na to, co je možno nazvat koloniálním dědictvím. Vývoj asijského a afrického postoje k zemím komunistickým jde opačným směrem. V minulosti není příliš co kritizovat. Zato přítomnost dává stále více důvodů ke kritice a současně také více důvodů k opatrnosti.

V první řadě stále jasněji vyniká celkový komunistický záměr v méně vyvinutých zemích, používat hospodářské pomoci jako klínu, který byrazil cestu politickému vlivu. Africké a asijský svět se neučil politickému realismu jen z takových případů, jako byla čínská agrese na indické hranici a sovětské snahy dostat Kon-

go blíže k Moskvě. Jsou tu i takové případy, jako stálá, často až křečovitá snaha egyptského Násery držet egyptské komunisty na krátké uzdě, aby nemohli provádět moskevské olány. Nebo oznámení guinejského prezidenta Sékou Touré letos v lednu, že v Guineji moskevští, pařížští a dakarští komunisté připravovali vládní puč. A jak ukazují poslední zprávy z Peking o Čuenlajově cestě do Afriky a zvláště do Guineje, celý tento vývoj se nyní patrně ještě přirostl pod vlivem čínsko-sovětského konfliktu. Obě komunistická centra už dříve soutěžila v Africe a v Asii o politický vliv a jejich soutěž nyní zřejmě vstupuje do další, tvrdší fáze.

Západní politika v Africe a Asii se od tohoto komunistického úsilí nápadně liší. Přímý západní vliv z obou světadílů ve skutečnosti ustupuje. A stále více jej nahrazuje podstatná hospodářská pomoc, za niž není nutno platit politickou cenu. A kontrast je ještě zesilován hospodářskými fakty, které si africké a asijské země velmi dobře uvědomují a které často cítí na vlastní kůži. Jedním

3

DŮVODY PROČ SE MÁTE STÁT ČLEMEM KAMPELIČKY

POSKYTUJEME SVÝM ČLEMEM

Zápůjčky na levný úrok

vysoký úrok z vkladů

ochranu Vaší rodiny životní pojišťkou.

CZECHOSLOVAK/TORONTO/CREDIT UNION LTD.

Úřadujeme v úterý a ve čtvrtek

od 7 do 9 večer, v sobotu od 1 do 4, odpo.

869A Bloor Street West.

Tel. L.E. 4-3348

z nich je nepoměr mezi rozsahem západní a komunistické hospodářské pomoci. Západní pomoc slabším státům dosahuje roční výše osmi miliard dolarů. Komunistický svět jen s největším vypětím může upsat jednu a čtvrt miliardy ročně, ale z upsané hodnoty dodá většinou jen menší část. A přece už tu byla celá řada komunistických pokusů propašovat s hospodářskou pomocí přímý politický vliv. Kdyby se západ se svými osmi miliardami pokoušel o

totéž, Afrika a Asie by to nepo-
chybně cítila velmi jasně.

Williamsova a Čuenlajova cesta do Afriky kontrast ještě vyhrcuje. Americký úředník nastupuje už svou čtvrtou cestu do afrických zemí, aby na místě zjistil jejich hlavní potřeby. Čuenlaj zcela očividně nebude zkoumat potřeby guinejských zemědělců, nýbrž hledat cesty k politickému vlivu, na kterých Moskva už ztroskotala.

SPOJENÉ STÁTY A SPOLEČNÝ EVROPSKÝ TRH

Hanuš Hejny

V Americe byl na návštěvě profesor Walter Hallstein, předseda výkonného orgánu Společného evropského trhu. Úředně se pravi, že je to běžná každoroční návštěva. Ale dává ji zvláštní význam současná situace ve vývoji Společného evropského trhu, v zahraničně-obchodní politice americké vlády, a ve vzájemném hospodářském poměru Spojených států a sjednocující se západní Evropy.

Zahraněčně-obchodní politika americké vlády se obrátila v návrhu, který nedávno předložila kongresu. Je pravděpodobné, že bude přijat a stane se zákonem, ale možná až po určitých změnách. Je to v jádře návrh na snížení a v některých případech odstranění celních překlad mezi Spojenými státy a společným trhem západní Evropy. Nyní, když kongres návrh projednává, jde o to, jak těsné hospodářské sblížení obou cel-

ků bude umožněno a jaká opatření se učiní na ochranu amerických výrobců a dělníků, kteří by mohli být zostřeni soutěží s Evropou poškození. Pro představitele Společného evropského trhu je sblížení s Amerikou kabát, který jim ovšem není tak blízky jako košile. Sblížení jednotlivých členů trhu. Ale není nejméně pochyby, že chtějí a potřebují kabát i košili. A už dnes je možno předpovědět, že na konec obě tyto součástky hospodářského oděvu atlantického světa dobře padnou a budou po všech stránkách sladěny.

Ale tady už jde o vztahy mezi Spojenými státy a Společným evropským trhem. Snad nejvýstižněji je charakterisují slova otce západoevropského sjednocování Jena Monneta, jak je ve středu citoval dopisovatel newyorských Timesů James Reston.

Monnet řekl, že z Ameriky a sjednocující se západní Evropy

se stanou nerozluční partneři a že v budoucnosti ne velmi vzdálené vznikne nová atlantická jednotna, jestliže se splní tyto předpoklady: že Amerika a západní Evropa nejen uvolní vzájemný obchod, ale spojí jej také se společnou peněžní politikou; že vytvoří společné organizace, mezinárodní obchod s hlavními zemědělskými výrobky a potravinami a že budou společně poskytovat pomoc méně vyvinutým zemím. Monnet je přesvědčen, píše Reston, že ani Amerika, ani západní Evropa nerozřeší bez vzájemné spolupráce své problémy vojenské, peněžní, obchodní a zemědělské. A že je v zájmu obou začít na nich společně pracovat s větším úsilím než dosud.

O všech těchto otázkách a řadě dalších hovořil profesor Hallstein s představiteli americké vlády a kongresu, odborových organizací i zájmových skupin, s jednotlivci i se zástupci tisku.

ODZBROJENÍ NEUBLÍŽÍ

Studie amerických hospodářských odborníků o hospodářských následcích zbrojení, na př. zavírání některých továren a průmyslových odvětví v Americe. To se ovšem týká i Ruska a Československa, které ze všech komunistických zemí pracuje pro zbrojení nejvíce. Jak víte, Marx a Lenin tvrdí, že kapitalismus udržuje svou prosperitu jenom utrácením na zbrojení.

Kdyby nastalo odzbrojení, dovozuji mnozí marxisté a leninisté, západ by se hospodářsky zhroutil. Studie hospodářských amerických odborníků však dovozuje, že by se americké hospodářství dovedlo docela dobře vyrovnat s otřesem, které by postupné odzbrojování vyvolalo. Studie přitom zná, že by počáteční poruchy a obtíže byly. Ovšem ani Rusko ani Československo by nebylo na začátku ušetřeno některých hospodářských poruch, zejména v došavadních zbrojovkách, výzkumných ústavech nebo leteckých továrnách.

EXULANT HAVLÍČEK

Dr. Jaromír Měšťan

"Jsme přesvědčeni, že něčeho platného a trvalého docíliti nám nelze jakmile bychom korouhev svobody opustili. . . ."

Karel Havlíček Borovský. Havlíček, první český moderní politik byl také exulantem. Politický exil od poloviny sedmáctého století měl místo v naší národní historii. V každém století od bitvy bělohorské musili žít Češi v cizině pro svobodu přesvědčení. Havlíček exil trval 4 roky. Havlíček byl prvním z dlouhé řady českých novinářů, který se zodpovídal před porotou a byl dvakrát, v Praze a Kutné Hoře osvobozen. Byl poslancem říšského a zemského sněmu, ale národu byl v prvé řadě politickým vůdcem. Kolik je v tom poučení!

Do exilu musel Havlíček odejít vlastně již po skončení politické a novinářské dráhy. Po dvojím zastavení Národních Novin zastavil Havlíček 14. srpna 1851 sám Slovana.

Naposled vystoupil Havlíček na porotě kutnohorské, kde se zodpovídal za články "Proč jsem občanem". 12. listopadu 1851 za podpory JUDr. Jos. Friče obhájil se Havlíček s rozhodností a zápalem. Po zastavení Slovana žil Havlíček v Německém Brodě. chtěl si koupit malý statek a žít v soukromí, protože doba a Bach byli nepřítel každé národní a veřejné činnosti. Přátelé radili mu odejít z Rakouska, ale Havlíček odmítl. Nechtěl, že vyhraně proces v Kutné Hoře rozezlil vládu a že i v Brodě pokládá ho za nebezpečného rebela.

Za necelé měsíce po rozsudku v Kutné Hoře, 16. prosince zabušil

ve 4 hod. ráno u Havlíčků pražské policejní komisař Dederu s četníky. Havlíček byl vyzván k odjezdu. V českých rodinách visival ještě v prvních desetiletích našeho století obraz tohoto smutného loučení v šerých, melancholických barvách, s plápolem žluté svíčky. Havlíček v cestovním havlovku loučil se se ženou a dítětem a dokonce i tvrdil četníci odvracejí tvář ku dveřím od této smutné scenerie v této pro ne příliš pozdní a pro den příliš ranní chvíli. Havlíčkův nucený exil rozkázal ministr Bach, jeho důvod nemohl však býti nikdy vysvětlen, nebyl o tom až dosud nalezen žádný úřední záznam.

Z Brodu vyjelo se za třeskutého mrazu, na cestách byly vysoké záveje a stále vánice ztěžovaly cestu. Havlíček neznal cíl. Mnohdy se jeho celou noc. Dederu pobízel ku spěchu, rychle se přepřahalo a vozky vyzýval k rychlé, vytrvalé jízdě. Jelo se šest dní.

V pondělí 22. prosince 1851 v 10 hod. dopoledne došli do Brixenu. Staré, půvabné tyrolské město leželo zachumláno ve vysokém sněhu, z něhož koukaly jenom kostelní věže. Vysoké alpské hory v sněhových pancířích svítily v zářivém zimním slunci, stromy v jinovatce a měkký sníh pokrýval celou krajinu, svažující se od Alp do údolí Eisacku.

Havlíček byl ubytován po příjezdu v hotelu "Elefant", který stojí na pokraji eisacké silnice, směřující k Bozenu a dále do Itálie. Havlíček sedával v útulné jídelně obložené teplým dřevem, s okny z olivového skla, naslouchal vánicím v širokých tyrol-

ských kamnech a cestujícím o no-
vinkách ve Vídni a ve světě. "Elefant" byl hotel zámožných a vlivných cestujících a s mnohými z nich přišel Havlíček do hovoru a do styku.

Havlíček byl pod policejním dohledem. Často ho navštěvovala policie, zabavovala Havlíčkovy rukopisy, které dostával zpět až po dlouhé době. Musel se hlásit pravidelně u okresního hejtmana a také jeho styky u "Elefanta" nebyly rády viděny. Po Brixenu se mohl Havlíček volně procházet i do okolí na hodinu pěší chůze. Ve váničích alpské zimy chodil jen v brixenském podloubí a čekal každým dnem na zprávu z Prahy a z Vídně, že jde o omyl, že se máže vrátit do Brodu a k rodině, že je konec nedobrovolného exilu. Trpěl samotou, cítil se opuštěn, neměl tu přátel ani knih. Přes Brixen se valila tuhá a tvrdá zima a Havlíček čekal a čekal.

Na jaře se rozhněl Eisack, dravá a prudká alpská řeka, sešel sněh, na svazích rozkvetly sasanky a velké žluté petrkliče a různově třešně, krajina byla líbezná pod zasněženými horami a v zelených lukách. Na procházkách Havlíček tesknil a vzpomínal. Dosud donfal v propuštění, pomýšlel na Srbsko, ale žádost byla zamítnuta. Přes krásu přírody bylo mu smutno v duši. Sedával na lavičce brixenského náměstí a pozoroval hejna holubů, jak se zvedala kdýž je vyplašily duté kroky v ambitech katedrály. Přítel mu nabízel útek do Švýcar, ale Havlíček odmítl: "Rozhodně ne, provedu to jen sám. . . ." Čas mu vzedlaval Prahu i přátele, na smutné dopisy ubývalo odpovědi.

Pozdní jaro 1852 přineslo nové naděje a lepší zprávy z Čech. 21. května přijela Havlíčkovi do Bri-

xenu žena Julie a dcera Zdeňka. Vyjeli z Prahy 11. května spolu se švagrem Jarosem a jeli deset dní. Havlíčkovi tím ubýly těžké finanční starosti o rodinu v Čechách, i když 400 zlatek od vlády stačilo v Brixenu jen na to nejnemnější.

Havlíčkův přítel brixenský poštovník a majitel hotelu "Elefant" pronajal mu útulný a ne malý domeček, ne příliš vzdálený od hotelu, na alpském svahu, se zelenými okencími a dřevěným balkonem. Na sadě kvetl jahloně a švestky a byl odtud úchvatný pohled do kraje. Dům měl velkou podlaží, odkud se stoupá do 1. poschodí, kde Havlíčkovi měli tři pokoje. 6. června 1852 Havlíček píše: "Bydlíme v teplém domečku, zcela sami pro sebe za městem mezi zahradami as 400 kroků od hostince Elefant, kterému domeček náleží. Nábytek nám dal hospodský od Elefanta, spolu poštovník zdejší. . . ."

Největší místnost, se třemi okny, tyrolskými kachlovými kamny a bílým stropem byla Havlíčkovi pracovnou. Zde pracoval na knižkách "Tyrolské elegie". "Král Láva" a nové verzi přepracovaného "Křtu sv. Vladimíra", který načrtl již za pobytu v Rusku. Široká prkna topolového, do soumraku svítícího dřeva na podlaže přecházel v zamyšlení rozlehlou místností a venku zpívali ptáci. Žloutly stromy a hučely vánice. K večeru vycházela rodina na pro-měnadu do podloubí k nákupům v dřevěném stánku kramářů kolem kostela nebo do zelených luk milostiplné, vonné a slícné krajiny. Mírné podhorské klima jistě brzdilo Havlíčkovy choroby.

V srpnu 1853 se Julia roztonala a na radu lékaře odjela na 3 týdny do lázní Rabbi. Lékař radil, aby Brixen opustila a v březnu

1854 požádal Havlíček, aby se mohl vrátit do Německého Brodu, kde se chtěl věnovat bratrovu obchodu. Žádost byla 17. dubna zamítnuta. Po posledním společném létě odjela Julie sama se Zdeňkou 29. září 1854.

Dlouho hleděl Havlíček onoho záříjového dne s vysokou oblohou a vůni sušeného sena za odjíždějícím poštovním vozem. Pro Havlíčka nastaly smutné, těžké dny. 8. prosince píše Dr. Pinkasovi do Prahy: "Przy bych si odvklý docela mluvit, přejú si stokrát za den, kdybych tak aspoň na chvíli mohl zas jednou v Praze si pohovořit." Stesk a samota padala na ošlehaného bojovníka, který v jednom z těchto dnů píše: "nelituji, že jsem byl 1850-1 nejradikálnější v celém Rakousku, mezi žurnalisty." Švagr Jaros se namáhal o zrušení internace a nuceného Havlíčkova exilu, dne 16. dubna 1855 zemřela žena Julie v Praze na tuberkulosu. O deset dnů později zdůvodnil Havlíček v Brixenu zprávu, že se sni vrátit do Čech a k pobytu mu vymezen Německý Brod. Bratr a švagr čekali vacejícího se exulanta na hranicích a teprve tu se dozvěděl o smrti ženy. Byla mu povolena krátká návštěva u dcery Zdeňky v Praze a vyplulo se přání z dopisu Dr. Pinkasovi: "však my se přece ještě shledáme, ačci o několik let mondřejší, což zvláště na mně viděti bude, neb již hodně zsešli věty vlyasy. . . ." Jaké bylo to shledání s Prahou za Bachova absolutismu: přidušený život veřejný, horor šeptem, jen malé naděje a málo odvahy. Mnozí se raději vyhnuli, nec by pozdravili a ruku podali. Oči tajně policie spočívaly na vrátičích se exulantovi, jehož konfinace mohla škodit mnohému Dokončení na str. 3.

POESIE V DISKUSI

Dubnové číslo pražského literárního měsíčníku "Plamen" přináší referát z nedávné diskuse čs. básníků. Jak je z článku vidno, nejednalo se jen o běžnou diskusi, ale o řešení vleklého sporu mezi skupinou mladých a odvážných básníků, kteří v době na stránkách dnes již zakázaného časopisu Května a mezi dogmatickou skupinou starší generace.

Podle Plamene mladí básníci se nijak netajili obavou, aby nemusili v budoucnu nic ze své minulosti škrtat, aby jejich dílo nezmlželo, jakmile splní úkol, pro který bylo vytvořeno a. t. d.

Je známo, že skupina kolem Května již před pěti lety usilovala o zrušení censury, alespoň pro básníky a spisovatele, vydávala nové básnické sbírky, které mnohdy ostře kritizovaly současné poměry a již se zdálo, že do mladé české poezie vstoupil reálný fakt jako inspirace k vyjádření vlastního pojetí světa. Jmenovaná skupina však byla soustavně

napadána, až konečně Ladislav Stoll prosadil její likvidaci zákazem vydávání časopisu Květen. Mnozí se od té doby odmlčeli, ale některým se podařilo otiskovat své práce v jiných časopisech, zejména v Kultuře. Ovšem jako kolektivní skupina s vlastním programem přestali existovat. Článek v Plamenu však nasvědčuje, že došlo k určitému znovuskupení (zřejmě po XXII. sjezdu KSČ) a že skupina alespoň v diskusi vystoupila znovu na veřejnost. Plamen píše, že bylo důležité prolomit několik let trvající mlčení, jež nemohlo prospět nikomu a ničemu! Časopis však varuje, že by bylo tragickým omylem, kdyby se podobné diskuse měly stát podmětem k roztržce mezi básníky. Na to prý nesmí obě skupiny zapomenout. Z referátu Plamene, který zřejmě zaujímá pozici prostředníka neutrála mezi oběma skupinami, je však zřejmé, že stalinští básníci a dogmatici ustupují do defenzivy.

K OTÁZCE PRÁVNÍCH ŘÁDŮ V ZEMÍCH ČESKÝCH

Karel Schwarzenberg

Třežba máme plno starostí a přítomnosti a budoucnosti, přece jenom je nezbytné zabývat se také minulostí. právě pro tu budoucnost samu. A proto myslím, že čtenáři "N. H." nebudou lítovat té debaty, která začala odezvou Dra Valenty na moje dějepisné úryvky. Leccos se touto debatou ujasnilo. Aby bylo jasno: na rozdíl snad od některých krajanských debat, nepocítím jsem nic než sympatie vůči svému protivníku. Jeho názor na dějiny mně zajisté vyvolával představy krásných časů - mladých let, kdy nebožtík profesor Pešek nás na Akademickém gymnasiu učil právě tomuto nazírání na českou historii: a bylo dobře, že názor ten ve vši zřetelnosti byl zase čtenářstvu předložen. Vyvinula se z toho debata o pozitivním právu, a k tomu bych rád řekl ještě několik slov se svého stanoviska.

Právní dějepisec i praktický právník musejí popisovat každý právní řád tak, jak je sám v sobě uzavřený: není jejich věcí zkoumat, jaký je píchod od jednoho stavu věci k druhému. Ale v politice, v dějinném pohledu na politický vývoj, přirozeně nestačí postavit právní soustavu vedle sebe a prostě za každým udělat tečku. Nestačí nám říci: Od roku 1867 do 1918 platila rakousko-uherská

ústava, stop, tečka. Od 1918 do 1939 platila československá ústava, stop, tečka. Od 1939 do 1945 platilo Vůdcovo nařízení o Protektorátě, tečka. Od 1945 do 1948 platily prezidentské dekrety E. Beneše. Od 1948 platila ústava Klémy Gottwalda. Tak to nejde! Je každému jasno, že nemůžeme se neptat, zda, řekneme, dnešní ústavu Československé Socialistické Republiky považují poddaní za závaznou pro sebe - a zda tu svou socialistickou zákonnost považují za závaznou komunisté sami. A ještě něco! V roce 1945 se Češi zajisté nespokojili zjištěním, že od 5. května v poledne neplatí Vůdcův výnos o Protektorátě, nýbrž edikty prezidenta Beneše. Češi (nebo přemnozí Češi) považovali za správné, aby za ten Hitlerův právní řád postihla retribuční všechny české Němce včetně kojenců. Proč? Proč jsme pokládali Henleinův postup za velezradu trestuhodnou, ač se zdálo? Proč dospěla česká veřejnost k názoru, že Češi se mohli vzbouřit proti rakousko-uherskému řádu, který nepřijali, Němci však byli povinni snášeti, a neprávem svrhli řád československý - kterého dobrovolně nepřijali? Každé dítě ví, proč: protože jsme jim zazlivali roztržení starého, dějinného státního území; a to neznamená

nic jiného, nežli že český národ ve své většině republiku pokládal právě za pokračování státu staročeského. Vim dobře, že Masaryk byl jiného názoru; ale Masaryk také, a právě proto, řekl, že Němci proti jich vůli v českém státě držeti nemůžeme - a byl by tuším otázkou retribuice řešil jinak. Bylo by divné, kdybychom na své státní kontinuitě ztratili zájem po tom, co se nám retribuice nevyplatila a pohraniční konfiskáty nám uplávaly do chřtánu komunistů. Ale jak se tedy věci mají opravdu? Snad bude dobře si připomenout některé distinkce.

Rozeznáváme, totiž lidé mého školení rozeznávají, především le galitu a legitimitu. Legální je vše, cokoli odpovídá právnímu pořádku prakticky stávajícímu. Legální je na př. v dnešní ČSSR vazba, která není trestem, nýbrž výchovným prostředkem. Legální byla obojí vazba biskupa Trochty: za Hitlera i za Zápotockého; odpovídala, ba znamenitě odpovídala! - tomu i onomu pořádku. Přirozený cit nám řekne, že mezi takovým pořádkem a tím, který ve svědomí pokládáme za platný, je nějaký rozdíl. A opět: rozdíl ten nemůžeme spočívat v tom, že by legitimní, závazný byl jenom pořádek nám sympatický, nebo zcela bezvadný. Masarykova republika

lové, několik jmen známých z xilovi kněží, básníci a intelektuálů čs. demokracie, od r. 1947 do konce 1961 - 112 podpisů a jmen. Jedním z posledních je citát z Lidových novin, který tam vyšel 28. října 1938: "Jak se to stalo, že jednotný proud národního toužení se rozlil v tolik odlišných řek, potoků a močálů, když se svobodě dosáhlo. Zapomnělo se, že svoboda je více než nezávislost. Zapomnělo se, že vládnout znamená sloužit" Kus národní sebekritiky.

Vítězslav Hálek napsal k 10. výročí Havlíčkovy smrti v Národních listech: "Havlíček podlehli tragicky nástrahám ukrutné doby. Avšak srdce jeho, duch jeho rozdělil se na nás všechny mohutnou silou. Náš nynější šik vyšel z něho, jsme všichni jeho apoštolové, všichni jeho vyznavači. Nám mohou přislibovat, nám mohou poroučeti, nám mohou vyhrožovati, my zůstáváme svými jako z jedné liti - my naši svou mluvu pro sebe, my máme ale také svou mluvu pro nepřítele a zrádce naše." Prosím, vás, čeští exulanti, jedete nebo jdete-li v blízkosti Havlíčkovy exulantského domu v Brixenu, zastavte se tam pro posilu srdce a víry.

Psal 1865 Hálek: "Havlíček po dvou stech letech přivedl zase v českém národě k svatě ústě mužnou ráznost, poctivou odhodlanost a vůbec české jádro."

Bez těchto třech vlastností neskončí 3. exil úspěšně a vítězně své poslání. O "české jádro" o to jde! !

BOŽENA NĚMCOVÁ V MONTREALU

TREALE

Ano, jako by byla tato velká česká spisovatelka (první česká žena, která se vzešla maloměstské společenské i politické konvence), seděla 4. dubna t. r. s námi v montrealském "Kulturním středisku arcibiskupa Berana". Tak intimně a srdečně vyzněl tichý rozhovor mezi spisovatelkou a vděčnými posluchači. Korespondence Boženy Němcové, jež byla osnovou celovečerního pásma, byla četbou tak zajímavou a sugestivní, že vyvolala vzácné ovzduší celé slavné epochy, v níž se kladly základy k osobitému a samostatnému kulturně-politickému životu československého lidu.

Tato zpověď velkého a statečného autorčina srdce, na něž účinko tolik bled a zloby, byla citlivě tlumočena Olgou Novákovou, Anuší Škvorovou Janou Zikmundovou, dr. Cvačovicem a dr. Škvorem.

VYHLÁSKA

LETNÍ ČAS

MĚSTO TORONTO

Od 29. dubna do 28. října 1962

Na základě rozhodnutí městského Kontrolního výboru, vyhláší tímto, že letní čas bude v běžném roku platit od 2. hod. ráno v neděli dne 29. dubna až do 2. hod. ráno v neděli dne 28. října.

Aby bylo splněno usnesení městského Kontrolního výboru je nutné, aby VŠECHNY HODINY BYLY POSUNUTY O JEDNU HODINU DOPŘEDU VE 2. HOD. RÁNO V NEDĚLI DNE 29. DUBNA.

Městský výbor žádá všechny občany o spolupráci při uskutečnění tohoto projektu, který bude prospěšný všem.

Vyhlášeno na základě instrukcí městského Kontrolního výboru dne 30. března 1962.

NATHAN PHILLIPS, Q. C.

starosta

GOD SAV THE QUEEN

nebyla Němcem sympatická, a (řekneme v očích svých, vyvlastňovaného velkostatkáře) nebyla bezvadná; přesto považujeme zradu vůči ní za zločin. Avšak, co se legitimity týče, zase činíme rozdíl rozeznáváme legitimitu původu, a legitimitu výkonu.

Není sporu, že legitimitu původu dodává nejen původ bezvadný, nýbrž i průběh času čili trvalý úspěch: právním, trvalý! Tak by po jiném průběhu bitvy na Bílé Hoře vnuk krále Fridricha býval uznaným králem českým, a habsburský nárok by byl zapadl někde mezi dekorativní tituly tohoto rodu, který se také psal dědicem Jerusalema a Athen. Je mně zřejmo, že nápodobně čas legitimoval ústavní převrat Ferdinand II., když odpor proti němu umkl. a že čas by byl legitimoval ústavní dílo Františka Josefa I., kdyby právě státoprávní ohrazení (mého předáda a jeho druhů) nebylo tomuto promlčení zabránilo.

A nápodobně, kdyby se čeští stalinisté dožili u vlády roku 2000, nikdo by jim už nesměl vyčítat právní enormity jejich únorové policejní revoluce.

Byl by potom jejich režim legitimní - právoplatný, ve svědomí závazný? To by byl jenom tehdy, kdyby se příští generace komunistů vyvinula velmi odlišně od mocipánů nynějších. Dnešnímu komunistu zajisté schází, ještě více než legitimita původu, hlavně legitimita výkonu. To znamená: její vláda je soustavným útokem na práva jednotlivých poddaných i na práva státu samého, jenž ze samostatné republiky je měněn v područí poplatné knížectví. Nuže: tím jsme se dostali k otázce Františka Josefa. Sotva kdo upíral tomuto mocnáři legitimitu původu: zděděný titul krále českého. Sotva bylo možno tvrdit, že svou pravomoc poškodil tyra-

nů vůči právním jednotlivcům: stát, kde syn emigranta Masaryka sloužil jako důstojník, byl státem právním. Ale Čechové se nijak netajili názorem, že František Josef svou legitimitu umenšil svým postupem proti českému státnímu právu. Tím mu vyhrožoval už nejslavnější ze státoprávníků Rieger. "Legitimita králů a legitimita národů nerozlučně jsou spojeny", tím mu vyhrožoval za světové války Josef Pekař. Proč tedy národ nezavrhl královský titul císařův šmahem, a nepřidal se hned ke Starodružníkům o potom Masarykově? Pro setrvání na půdě mocnářství byly především dvě úvahy směrnaté. Jednak lidé českí, že císařův nástupce bude ne, jenom chtít, nýbrž i moci české právní nároky uskutečnit: jednak se obávali, že český stát o samotě se neubrání nepříteli. První předpoklad ukázal se nesprávným, druhý správným.

Obávám se ovšem, že na každý způsob leckdo bude myslit, že tu kontinuitu české státnosti přeháním - nanejvýš mně to bude odpusteno jakožto patriotický mytós nebo zděděný předsudek.

Buď si! Ale pořádě budu trvat na tom, že čeští politikové naší generace měli toho smyslu pro kontinuitu příliš málo. Když v r. 1945 odhodili ústavu z r. 1920 jako starou onuci, položili tím základ ku Gottwaldově ústavě, a není jejich zásluhou, že i ta už je zase v propasti. Prozatím české právo nemá viditelného základu vůbec: a s tím věru nikdo být spokojen nemůže.

OZNAMENÍ

Zástupkyně Dámského Odboru ČSNS Toronto budou přijaté paní Olive Diefenbaker v Ottawě, 6. května 1962 v 11 hodin dopoledne. E. Nieznerová

PROBOUZEJÍCÍ SE SOVĚTSKÁ GENERACE

Všichni nedávni návštěvníci Sovětského svazu vypravují o věni stane pravda našeho života. . .

Zdá se, že generace mladých sovětských intelektuálů plně sdílí Zimanasův názor. Ovšem pokus humanisovat a demokratizovat komunistickou ideologii může mít katastrofální následky, čehož jsou si tak zvaní "dogmatici" jasně vědomi. Na druhé straně pro přechodu určitých krizí, liberalizace komunistického systému může dojít značné ohlby a najít mnohé stoupence. Důkladná liberalizace komunistické ideologie má své nesporné příznivce v dnešní probouzející se sovětské mladá generaci. Z té také vzejde budoucí vedení Sovětského svazu.

M. Zvára

PAPRSEK HUMORU

Malíř pokojů má malovat v blázi. Známí ho varují. On ale přijal job a k neštěstí došlo hned první den. Se zlomeným nohama přivezl ho do nemocnice: "Jak se to stalo"? ptá se doktor. "No, stojím na žebříku", vysvětluje malíř, "a natíráím strop. Přiběhne blázen a povídá: drž se pevně šetky, potřebuji na chvíli žebřík."

★

Blázen píše dopis. Ústavní hlídač dívá se mu přes rameno. "Komu píšeš?", ptá se. "Píšu mně", odpovídá blázen, aniž by se ohlédl. "Sobě píšeš? A co si píšeš?" "To přece nemohu vědět. Dopis dostanu teprve pozítří."

Pokračování se str. 2.

EXULANT HAVLÍČEK

nestatečnému a malovému. Současník vypráví: "Z hovorného, duchaplného společníka stal se málomluvný, zasmušilý, v sebe uzavřený samotář, přes jehož rty jen jako záblesk přelétl chvílemi trpký, bolestný úsměv".

V únoru 1856 se projevil příznak vážné choroby, po příjezdu do Prahy konstatoval Dr. Podlipský a Hamerník tuberkulózu krku a plic. V Sternberských lázních po požití osmi morfiových prášků nalézá jej Dr. Podlipský již v agonii a dne 29. července 1856 v bytě u Jaroše proti Masarykovu nádraží v 5 hod. odpoledne umírá.

..Havlíčkův.. domek v Brixenu je dosud v majetku hotelu "Elefant" a jeho majitele Wolfganga Heisse. Bydlí v něm tři sestry Wenilmerovy a ochraňují také pamětní knihu na čtyřletý exil Havlíčkův v Brixenu. Věnovala ji Sdružení agrárního dorostu 15. května 1911. Český a německý úvod zachycuje Havlíčkova životní data, podepsání jsou Ing. Drábek z Luštěnic, Frant. Jaroš ze Záhoří a Julius Kolář ze Strakonice. V knize je tisíce podpisů českých vlastenců a pouťníků, kteří dům navštívili a postáli zde vzájemně. Bylo to v r. 1911 - 160 návštěv, 1912 - 262, 1913 - 273. ve válečném roce 1914 568, většinou vojáky z posádek Franzensfeste, Brucke, Muhlbach a Welsberg a od c. k. pěšího pluku 30. Čeští pšáci a dělostřelci oslovují zde

Havlíčka důvěrným "Karle", citují verše, epigramy a "vlastivělné" výroky v mobilizačních dnech před odchodem do pole. V roce 1915 přišlo 189. návštěvníků. 2. srpna napsal Rudolf Kofínek z Prahy: "Jako národní povinnost před hlášením se k vojenské povinnosti v čas mobilisace před válkou navštívil jsem a pomodlil za našeho největšího Čecha."

Po I. válce bylo v Havlíčkově domě ticho, až v srpnu 1924 přihlásili se první čeští návštěvníci, mezi nimi akad. malíř Podešva a dožadují se zápisem v knize, aby čs. vláda dům zakoupila a upravila. "Tedy bychom Tě znovu potřebovali a Tvé hideály", píše Karel Prokeš z Prahy. 8. 7. 1925 odhalil pražský "Svatobor" na domě desku, italskou vládu zastupoval Andrea Graziani, "generale legionaria Cechoslovaceo". Od 1924 do září 1938 přišlo za Havlíčkem 2.039 osob, tedy méně než za kratší dobu za Rakouska. "Spokojil se národ dobytým?", jak zvolal Viktor Dyk a přestal se držet idealismu a ideálů? Po II. válce byl 31.8. 1947 prvním návštěvníkem čs. konsul v Miláně Karel Trpák. Od 1952, když již před tím úplně zmizely podpisy návštěvníků z ČSR, s výjimkou čs. sportovců z nedaleké Cortina d'Ampezzo v době olympijských her, objevují se podpisy exulantů. 1956 byla na domě znovu o 100. výročí Havlíčkovy smrti zasazena původní deska Svatobora, která v úkrytu přečkala válku. Čeští exulanti z Německa, z Itálie, Ameriky, Londýna, Washingtonu, Rakouska, e.

SPORT

Čs. liga kopané absolvovala již 20. kolo. Tabulku vede a ligu již pravděpodobně také vyhraje loňský vítěz Dukla Praha. "Vojáci" mají 29 bodů, na druhém místě figuruje Hradec Králové 23 bodů, čtyři další kluby v tabulce mají po 22 bodech: RH.Bratislava, Baník Ostrava, Spartak Stalingrad a Nitra. Na předposledním místě je Žilina se 17 body, poslední Královopolská Brno má jen 5 bodů. Liga je jinak velmi vyrovnaná, mezi druhými a předposledním třináctým klubem je rozdíl jen 6 bodů. Z výsledků 20. kola: Sparta, v tabulce na 11. místě porazila třetí RH.Bratislavu 4:3 na Letné před 30.000 diváky. Jak je vidět bývalí Sparťané i když nejsou na čelním místě v lize, mají stále velký kádr příznivců. Zápas fidil Rakusan Seipelt. Stává se velmi často, že ligové zápasy nyní řídí cizí rozhodčí. Ostrava doma před 9.000 diváky zvítězila 2:0 nad Trnauou. Plzeň zklamala na domácí půdě svých 10.000 příznivců když prohrála se Spartakem Stalingrad (býv. Bohemians) 2:4, Hradec Králové poražen v Hradci Kladnem 0:1 atd. Čs. národní mužstvo v přípravném zápase na mistr světa porazilo 3:1 Uruguay. Je to již druhá porážka Jihoameri-

čanů na jejich zájezdě Evropou. V Bratislavě Slovan Bratislava hostil brazilský klub Flamengo, který patří k nejlepším klubům brazilské kopané. 15.000 diváků vidělo těsné vítězství domácích v poměru 1:0. Rudolf Barák býv. ministr vnitra, který byl odsouzen na 15 let, patřil v době druhé světové války k předním čs. lehkým atletům. Býval členem Moravské Slavie a stálým reprezentantem Brna v tradičních leh. atletických utkáních s Prahou ve skoku o tyči v době, kdy čs. rekord drží Bém výkonem 4,15m.

★

Těsně před zahájením fotbalové sezony v Kanadě, loni založená profesionální liga zápolí s obtížemi. Ze soutěže vystoupily tři montrealské kluby: loňský účastník Cantalia a dva letos nové příjizci: Ukrajina a Maďari a chtějí vytvořit vlastní ligu. V lize by tedy zbylo pět klubů, které však asi nebudou moci očekávané posily z Evropy přivést, neboť anglická a italská asociace zakázala přestupy do Kanady. Tím by nejvíce utrpělo mužstvo Toronto City, jehož existence byla odvislá od hráčů, kteří přijeli z Velké Británie.

MONTREAL

Po několika zajímavých přednáškových večerech, krásné výstavě čl. malířů a neobyčejně pontavém Večeru B. Němcové, uspořádá Odbočka Montreal v nejbližší době dva filmové večery. Podrobnosti o nich přineseme v příštím čísle, - ale jisto je, že se montrealská krajanská veřejnost má opět na co těšit. Jedním z nejbočků byl tradiční Dětský Den, pořádaný letos v neděli dne 15. dubna. Více než 30 žáků doplňovací školy předvedlo krásný a veselý program, který svou pestrostí a některými vpravdě uměleckými hudebními čísly vynikl daleko nad průměr. Obecenstvo, od těch nejmladších až k babičkám a dědečkům se výborně bavilo a přepelněný šel v Kulturním středisku Arcibiskupa Berana se nijak neuprázdnil až do večerních hodin. Po programu se prodávala káva a domácí pečivo ve prospěch letošního dobročinného bazaru, a

teprve s posledním prodaným kouskem dortu se obecenstvo začlo rozecházet. S radostí se dovídáme, že všichni žáci slíbili po prázdninách zase do doplňovací školy docházet. Dámský Odbor děkuje všem dárnyním výborného pečiva a také všem kupujícím za skvělý výsledek finanční, který umožní zaplacení nových větších místností letošního bazaru, který se bude konat dne 10. listopadu v Banquet Hall ve Victoria Hall ve Westmontu. Čistý výtěžek z tohoto bazaru bude věnován jako každoročně na podporu potřebných krajanů zde i za hranicemi, jmenovitě ale v německých táborech. Příští schůze se bude konat koncem května, podrobnosti uvedeme příště. Kdo by se chtěl připojit k našim přípravným pracím bude s radostí uvítán. Veškeré informace budou uděleny na čísle tel. HU-9-9569.

JAK SE ŽIJE V SATELITNÍM ČSSR

Jaké budou byty třetí pětiletky?

Podle Lidové demokracie z 30. března nebudou se již stavět jednotlivé domy, ale obytné skupiny pro 1.200 až 1.800 lidí se společnými prádelnami ve zvláštním pavilonu. Byty se již nedělí podle počtu místností, ale podle toho, pro kolik osob jsou určeny. Z celkového počtu má být 8 procent bytů pro jednu osobu, 12 procent pro dvě, 20 procent pro tři, 45 procent čtyři, 11 p. pro pět a 4 p. pro šestičlenné rodiny.

★

Stěhování duchů na Vitkově

Rudé právo oznámilo 30. března: "Národní památník na Vitkově bude od 1. dubna t.r. z technických důvodů uzavřen. Současně se také zavírá Mauzoleum Klementa Gottwalda. Po skončení plánovaných oprav bude památník opět zpřístupněn veřejnosti." Ústřední list KSČ ovšem neříká, zda plánované opravy budou rázu estetického nebo ideologického.

JAK SSSR VYKORISŤUJE SVÉ KOLONIE

SSSR prodával naftu do západní Evropy za deset a půl rublu za tunu, do ČSR za dvacet a půl rublu za tunu. Za sovětské uhlí se v západní Evropě platilo osm rublů za tunu, ČSR muselo platit přes čtrnáct rublů za tunu. Cena sovětské pšenice v západní Evropě byla 36 a půl rublu za tunu, v ČSR skoro 70 rublů za tunu.

Soudružské obchodní vztahy mezi Sovětským Svazem a Československem lze možno vyčíslit také takto: To, co ČSR muselo koupit ze So-

větského Svazu, bylo v porovnání s cenami sovětského zboží pro západní Evropu předraženo o 21 a půl procenta. Za to, co Československo muselo vyvézt do Sovětského Svazu, dostalo o 33 procent méně, než by bylo dostalo v západní Evropě. V peněžních jednotkách to znamená, že Československo doplatilo na oběhob se Sovětským svazem ročně 352 milionů dolarů. Všechna tato čísla se vztahují na rok 1960. Od té doby se praxe podstatně nezměnila.

MEZINÁRODNÍ PRACOVNÍ STŘEDISKO

Redakce našeho časopisu dostala právě informace o činnosti a programu mezinárodního pracovního střediska - Center for International Placement, Inc. v New Yorku - od jejího místopředsedy pana Francis J. Procha.

F.J. Proch prohlásil, že účelem střediska je pomáhat uprchlíkům ve Spojených státech a v Evropě, pokud mají odbornou kvalifikaci, k pracovním místům v zahraničí, jež se nabízejí v rámci programů hospodářského rozvoje v méně vyvinutých zemích Afriky a Latinské Ameriky. Jde tu o podobnou činnost, jakou vyvíjejí washingtonské "peace corps." s tím rozdílem, že středisko je soukromou, nikoli vládní organizací, a uchazeči o místa nejsou omezeni věkovou hranicí.

Středisko bylo založeno loni v září pomocí Council on National Development jako nevydělečná, vědecko-kulturní organizace. Pomáhá zejména těm zemím, které nedávno získaly samostatnost a které nyní nutně potřebují odborníky, aby daly do pořádku hospodářství a administrativu. Center for International Placement není komerční institucí, místa se zprostředkují a služby kvalifikovaným uprchlíkům se poskytují zdarma.

Vedení střediska vychází z názoru, že mezi uprchlíky ve svobodném světě je řada zkušených inženýrů, agronomů, odborníků ve státní správě, učitelů a techniků, jejichž minulá práce a jazyková kvalifikace jsou vítány v zemích, které se nyní snaží upevnit své sociální zřízení a uvést tak prakticky k skutku plody politické nezávislosti. Na druhé straně zase dobré umístění může být pro bývalé uprchlíky počátkem úspěšné kariéry a nového života.

Ředitel newyorského střediska, Robert R. Bass je v neustálém styku s diplomatickými zástupci v New Yorku, s mezinárodními organizacemi a výchovnými institucemi, jakož i s velkými firmami, které pracují v zahraničí. Středisko tak získává detailní přehled o možnostech pracovního umístění v zahraničí. Značnou pomoc také dostává od členů poradního sboru, mezi nimiž jsou vynikající jednotlivci z veřejného života, obchodu, výchovy a mezinárodních organizací.

Úřadovny Center for International Placement, Inc. jsou otevřeny pro zájemce v běžných úředních hodinách. Lze také psát (adresa: 36 West 56th Str., New York 19, New York) nebo telefonovat o schůzku: LT 1-0260. Všechny dotazy, registrace a osobní data jsou pokládány za důvěrné.

SOKOLSTVO

JARKA JELÍNEK IN MEMORIAM

Opožděně se dovídáme smutnou zprávu z Chicaga, že zemřel Jarka Jelínek, bývalý dlouholetý náčelník Sokolstva v Americe, pravý bohatýr sokolský, jeden ze skutečných velikánů sokolské Ameriky. Jeho úmrtí jest nenahraditelnou ztrátou pro Sokolstvo v celém světě. Kanadský Sokol, okrsek Čsl. Sokolstva v zahraničí, vyslovuje touto cestou ještě jednou s. H. Jelínkově upřímnou a bratrskou soustrast. Budiž čest jeho památce!

ERNIE'S T. V. OPRAVY

Oprava všech značek přímo doma DLOUHOLETÁ ZKUŠENOST
Garancie nových součástek
Tel. HU. 9-3122

JOHN GREGOR

Dovoluje si oznámit, že opět provádí veškerý Plumbing Heating, opravy a nové práce, pod firmou

QUALITY PLUMBING & HEATING COMPANY
Volejte LE 3-8396

EVROPSKÁ LÉKARNA

posílá

LÉKY DO ČSSR

Rychlé a přesné dodání

HILARY'S DRUG STORE

344 BATHURST ST.

TORONTO

Tel.: EMpire 8-1059

Ušetříte na nábytku, když nakoupíte přímo v továrně

UNITED FURNITURE FACTORIES

Showrooms

511 KING ST. W. - EM. 8-7316

Stereo HI-FI importujeme přímo z Německa

3 POKOJE \$ 159.00

NOVÉ KOZICHY NA MÍRU. PŘE-MODELOVÁNÍ

Zboží se zárukou

Odborné opravy

FRANK PECH

238 KING ST. E., HAMILTON, Ontario - Tel.: JA. 2-8926

PROCK INSURANCE AGENCY

124 PANDORA CIRCLE
SCARBORO, ONT.

AXminster 3-7916

AUTO - POŽÁR - BONDY

Dopravní a všeobecné pojištění

Výhodnější a levnější podmínky

Auto - financování

POJIŠTĚNÍ VŠEHO DRUHU

ZIVOTNÍ, ZDRAVOTNÍ, PENSIJNÍ
AUTO, POŽÁR, OBCHODNÍ,
VELIN INSURANCE AGENCY

DR. D. VELÍN

Tel.: HI 4-1593 - EM. 8-6121

DON MILLS, ONT.

115 PLATEAU CRESCENT

ČESKÁ CUKRÁRNA V HAMILTONÉ

doporučuje

vídeňské dorty

mandlové a oříškové,

české punchové dorty

a výborné zákusky

JOE'S

BAKERY & COFFEE SHOP

213 KING ST. E. - JA 9-2323

Navštivte naši kavárnu!

SVĚTOZNÁME AUTO BMW 700

- 50 mil na 1 galon
- 85 mil rychlost
- 65 mil průměrná rychlost

Spolehlivý, úsporný, čtyřsedadlový vůz

Poslední modely právě došly
SEDAN \$ 1735 - COUPE \$ 1935

TEŽ OJETÉ VOZY NA SKLADĚ
25 RONCESVALLES AVE, TORONTO

Z. A. MARTINEK
LE 7-4167

ADVOKAT
a VEREJNÝ NOTÁŘ

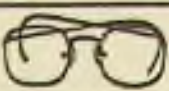
GEORGE BEN, B.A.

1134 Dundas St. West

Toronto 3, Ont.

Kanc. LE. 4-8431

Res. LE. 3-4855

L. LUNSKÝ, OPTIK

Prohlídky očí - Zhotovení brýlí

Prvotřídní kvalita

Hovoříme česky

470 COLLEGE ST., TORONTO

WA 1-3924

DR. G. MRÁZ

ZUBNÍ LÉKÁŘ

605 BLOOR STREET WEST

TEL.: LE. 71841

Ordinuje dle úmluvy.

\$257.00

LONDÝN A ZPĚT

(25 osob)

AIR & OCEAN

TRAVEL CENTRE LTD.

NOTARY PUBLIC

1 ADELAIDE ST. E.,

(roh Yonge St.)

TORONTO

EM 3-8888 (4 linky)

KAREL BUZEK,

president.

MODERNÍ POKOJE,
EVROPSKÁ,
FRANCOUZSKÁ KUCHYŇE,
OBCHODNÍ, BANKETNÍ A
SVATEBNÍ MÍSTNOSTI
K DISPOSICI

ST. REGIS HOTEL

392 SHERBOURNE - WA 1-4135

Majitel: Otto Day.

YAROSLAV HUEBER

(Dr. Jur.) LL.B.

Tel.: EMpire 8-5536

Ste 215

NOTÁŘ A ADVOKÁT

57 Queen Street West, Toronto 1

MALÝ OZNAMOVATEL

SLOVNÍKY česko - angl. a angl. -české Prof. Dr. Procházky, 1025 stran prodává WORLD OVERSEAS SERVICE, 781 Queen St. West Toronto.

ČESKÉ KUCHARSKÉ KNIHY v českém, anglickém nebo německém vydání obdržíte u WORLD OVERSEAS SERVICE 781 Queen St. West Toronto.

Krásné české a slovenské dlouhohrající gramofonové desky obdržíte u Sharoun's TORONTO MUSIC CENTRE 781 Queen Street West - Toronto.

Hodláte-li cestovat kamkoliv

AIRSEALAND

TRAVEL SERVICE

684 BLOOR STREET WEST

ODBORNÉ VAM PORADÍ

W. J. MARTINEK

KANCELÁŘ: LE. 1-4661

RES.: RO. 9-3714

Listky na

splátky neb za hotové